

Далі потрібно заповнити поля метаданих цитування, такі як назва, автор, контактна інформація, опис, ключові слова та тема тощо. Метадані також містять питання, пов'язані з умовами доступу та конфіденційністю даних. Після заповнення всіх полів та їх відправки користувач отримую відповідне повідомлення та запрошення відправити подання на перегляд адміністраторам.

Висновки. Після тестування юзабіліті FAIRVault варто зазначити, що цей інструмент може бути використано у таких сценаріях: 1) зберігання й довгострокове архівування даних (аудіо- й відеозаписи уроків; матеріали спостережень за поведінкою; результати тестів учнів; інтерв'ю з педагогами, батьками чи учнями.) із досліджень у школах та дитячих садках; 2) робота з конфіденційними даними досліджень вразливих груп (дітей із особливими освітніми потребами, мігрантів, учнів із соціально складних середовищ, студентів, яким потрібні психосоціальні послуги тощо); 3) повторне використання освітніх даних у нових дослідженнях; 4) робота над спільними проєктами між науковими групами; 5) забезпечення відповідності освітніх досліджень вимогам грантів відкритої науки; 6) підтримка команд із цифрової педагогіки та інноваційних освітніх технологій.

Список використаних джерел

1. Daniels N., Laureyns J., Leonard K., Mertens M., Moens P., Moerman I., Paesmans J., Peeters J., Slegers S., Van de Velde T. FAIRVault: An Interuniversity Project on Creating a Restricted Access Data Archive. iPRES, Ghent, Belgium. Zenodo. 2024. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13641958>.
2. FAIRVault, An Interuniversity Project On Creating A Restricted Access Data Archive. URL: <https://osf.io/dt5m9/wiki?wiki=k97p4> (дата доступу 23.03.2026).
3. Home. FAIRVault. URL: <https://fairvault.github.io/user-documentation/home> (дата доступу 23.03.2026).

ДИСТАНЦІЙНЕ ТА ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ VS ОЧНЕ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

Сербін Ольга Василівна

учитель української мови та літератури, польської мови, учитель-методист
Калуський науковий лицей імені Дмитра Бахматюка Калуської міської
olhaserbin77@gmail.com

Навчання – це процес отримання знань та навичок, який триває протягом усього життя, головною метою є розвиток критичного мислення, здатності до вирішення проблем, самостійності та адаптації до швидкозмінного світу. Для кожного навчання є індивідуальним процесом, що допомагає підвищити свій рівень компетентності та конкурентоспроможності на ринку праці. Технології принесли із собою зміни у світ, відкривши нові формати навчання, як онлайн-курси та змішане навчання. Незмінним і найбільш популярнішим залишається і третя форма навчання, а саме – офлайн. Кожен із цих форматів має свої особливості, переваги та недоліки.

Цифровізація освіти набуває все більшої ваги в сучасному світі. «Онлайн-освіта стала значною частиною освітнього ландшафту у світі, особливо з поширенням пандемії COVID-19. В Україні до цього фактору додалася повномасштабна війна з Росією. Онлайн-освіта забезпечила доступ до навчання без

обмежень географії чи фізичного присутності, особливо в умовах війни та пандемії» [3]. Такий формат навчання проходить у віртуальному світі, де є безліч ресурсів та засобів. Онлайн-навчання стало справжнім проривом для тих, хто цінує гнучкість. Це формат, який дозволяє здобути знання в зручний час і в комфортному для вас місці. А найбільшою перевагою онлайн-навчання є можливість обирати курси від провідних університетів та фахівців з усього світу, незалежно від того, де ти зараз і чи можеш доїхати, основне – доступ до мережі та наявність електроенергії чи генератора. Але слабкий інтернет може стати на заваді, а відсутність безпосереднього контакту з викладачам здатна призвести до втрати концентрації та мотивації здобувача освіти.

Для ефективного навчання також потрібно мати високий рівень самодисципліни, адже часто є «викликом» сидіти і вчити годинами новий, часом скучний, матеріал, якщо під рукою є твоя улюблена гра або соціальна мережа. Крім того, відсутність живого спілкування з викладачами та однолітками іноді викликає почуття ізольованості, що може негативно вплинути на психічний стан. Данилович Катерина, методистка студії EdEra, вважає: «Однак для багатьох людей онлайн-ресурси, які нині є основними в дистанційній освіті, – недоступні». І це дійсно так. Наприклад, у Південній Африці доступ до інтернету має лише третина населення. А за даними Міністерства цифрової трансформації, в Україні у 2020 році близько 65 % сіл не покрито якісним високошвидкісним інтернетом» [4].

Отож проблема таки існує. Офлайн-навчання передбачає безпосередню присутність студентів у навчальних закладах, таких як школи, університети чи курси. Такий формат потребує дотримуватися чіткого розкладу, що сприяє дисципліні, а контроль від вчителів допомагає учням залишатися в ритмі навчання. Офлайн-навчання також сприяє встановленню тісних зв'язків між студентами та викладачами, що є важливим фактором у розвитку навичок спілкування та взаємодії. Крім того, саме в умовах безпосереднього нагляду від вчителів легше дотримуватися академічної доброчесності, що є дуже важливим у навчанні, адже це забезпечує здобуття власних знань і розвиток власних здібностей. Проте офлайн-навчання має свої обмеження та проблеми, воно менш гнучке – пропустити заняття через певні обставини може бути проблематичним, а інколи і критичним для учня.

Змішане навчання, або гібридне, – це освітній підхід, який поєднує в собі елементи традиційного навчання в класі та онлайн-навчання для створення ефективного та цікавого навчального процесу. У такому форматі частина занять проходить у класі з фізичною присутністю студентів і викладачів, а інша – онлайн, часто – за допомогою цифрових платформ. Його можна використовувати як доповнення до традиційного навчання або щоб дати студентам можливість проходити курси онлайн, коли вони не можуть відвідувати очні заняття. Цей підхід до навчання набуває все більшої популярності в останні роки, оскільки дозволяє учням контролювати свою освіту і пристосовувати її до своїх індивідуальних потреб. Найбільшою перевагою змішаного навчання є підвищена гнучкість. Такий тип навчання може запропонувати більшу пристосованість та пластичність у плані того, як і коли студенти завершують свої навчальні роботи, що може бути особливо корисним для учнів з віддалених регіонів. Також залучення учнів у таку форму навчання значно вище, оскільки створюється приваблива атмосфера в класі, бо студенти можуть працювати у власному темпі. А це, відповідно, сприяє підвищенню

мотивації, впевненості та зацікавленості учнів, тому що їм надають більше контролю над своїм навчанням.

Змішане навчання дає змогу кожному учневі знаходити та використовувати ті ресурси, які найбільше відповідають його нахилам. Так, учні-візуали мають можливість опанувати навчальний зміст за допомогою відеоуроків, ілюстрацій, діаграм, виконання інтерактивних вправ тощо, які розміщені на онлайн-ресурсах. Учні-аудіали для засвоєння матеріалу мають змогу використовувати аудіоуроки, подкасти, брати участь в онлайн обговореннях, аудіо-конференціях тощо [5]. Часто під змішаним навчанням розуміють «...поєднання традиційних форм навчання з мережевими та дистанційними; поєднання різних форматів навчання в межах одного класу, що забезпечує персоналізацію навчання шляхом надання учням права вибору умов та контролю над процесом оволодіння необхідними компетентностями; гібрид між онлайн- та офлайн-заняттями у класі» [5]. Експерти, вивчаючи потенціал змішаного навчання та впроваджуючи стратегії для досягнення максимального успіху учнів, можуть гарантувати, що всі зможуть отримати максимальну користь від цього інноваційного підходу до навчання. Їхні дослідження показали, що студенти, які беруть участь у змішаному навчанні, можуть досягти кращих академічних результатів, ніж ті, хто навчається в традиційних класах [1]. Керівництво повинно забезпечити доступ до різноманітних типів цифрових ресурсів, таких як інструменти для співпраці (Google Docs), комунікації та зворотного зв'язку (ZOOM, Meet, Skype), для створення навчального контенту типу QuizWhizzer, Kahoot. Окрім технічної підтримки, керівництво має створювати умови для адаптації педагогічних методик до нових форматів навчання, що стає критично важливим в умовах постійного розвитку цифрових технологій та змін у навчальному процесі. «Поєднання інструментів дистанційного, онлайн- та традиційного навчання – це форма змішаного навчання. Воно може нівелювати недоліки повноцінного дистанційного навчання, при тому зберігши його переваги. Змішане навчання може стати новим освітнім трендом після пандемії. Про це свідчить й опитування видання Forbes» [4], – вважають експерти.

Незалежно від обраного формату, важливо, щоб він відповідав потребам здобувачів освіти і допомагав їм розвиватися. У майбутньому навчання, ймовірно, стане більш гнучким і персоналізованим завдяки стрімкому розвитку технологій. Очікувано, що змішане навчання продовжить набирати популярність, оскільки воно поєднує найкращі риси онлайн- та офлайн-форматів. Цей підхід дозволяє пристосовувати навчальний процес до індивідуальних потреб, а також розширює доступ до освіти незалежно від місця проживання. Вважаю, що в майбутньому переважатиме змішане навчання, бо забезпечує оптимальний баланс між гнучкістю і ефективністю, надаючи учням та студентам можливість обирати найбільш зручний для них формат, що підвищує якість засвоєння матеріалу та робить освіту більш доступною для всіх, і за цим майбутнє.

Список використаних джерел

1. Dr. Sarkar. Advantages and disadvantages of blended learning mode: a comparative study. 2023. DOI: 10.5281/zenodo.10207405 (дата звернення: 28.02.2026).
2. Шелестова Л. В. Переваги й недоліки змішаного навчання у початковій школі. Modern trends in development science and practice. Abstracts of VII International Scientific and Practical Conference. Varna, Bulgaria. 2021. Pp. 488–490.

3. Проблеми і перспективи розвитку онлайн-освіти. Монографія. За редакцією. Т. А. Васильєвої, С. І. Котенка. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/92574/1/Vasyly%ca%b9ueva.pdf> (дата звернення: 26.02.2024).

4. Данилович Катерина, методистка студії онлайн-освіти EdEra. Недоліки дистанційного навчання та чому вони не мають значення. URL: <http://blog.ed-era.com/nedoliki-distantsiinoghonavchannia/> (дата звернення: 26.02.2026).

5. Шелестова Л. В. Змішане навчання як форма організації спільної діяльності учителя й учнів. Scientific Collection «InterConf», (72): with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference «Scientific Community: Interdisciplinary Research» (August 26-28, 2021). Hamburg, Germany: Busse Verlag GmbH, 2021. С. 190–194.

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Юр'єва Олена Володимирівна

учитель української мови та літератури, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, старший
учитель

комунальний заклад «Харківський ліцей № 3 Харківської міської ради»
elenyurieva67@gmail.com

Актуальність теми полягає в тому, що сучасна освіта орієнтується на формування компетентної, творчої особистості, здатної застосовувати знання в життєвих ситуаціях. Важливою умовою цього є доступність і зрозумілість навчального матеріалу, що досягається через його логічне структурування та ефективні способи подання. Концепція Нової української школи [3] акцентує увагу на розвитку творчого мислення й активної пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

В умовах змішаного та дистанційного навчання особливо актуальною є проблема забезпечення якісного засвоєння навчального матеріалу. Традиційні підходи не завжди дозволяють досягти достатнього рівня розуміння складних мовних явищ, що зумовлює потребу у впровадженні ефективних педагогічних засобів, зокрема візуалізації [4].

Практична значущість теми дослідження полягає у використанні схем, алгоритмів і візуальних моделей, які полегшують засвоєння навчального матеріалу, забезпечують диференціацію завдань і формують уміння здобувачів освіти самостійно структурувати інформацію. У процесі навчання застосовуються інтерактивні технології, метод проєктів і колективне взаємонавчання. Основний акцент зроблено на використанні візуалізації як ефективного засобу пояснення нового матеріалу та розвитку творчого мислення здобувачів освіти [2].

У 5–6 класах використовується поєднання зображення і тексту, зокрема віршовані форми для запам'ятовування винятків. Наприклад, під час вивчення теми «Подвоєння в іншомовних словах» застосовується римований текст:

На віллі у ванні
Сидить панна мадонна,
Яка важить аж три тонни,
Милується панно,
Каже: «Алло»
І очікує з неба манну [1].